

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010642
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Antala
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122010642.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Antalu a sudcov JUDr. Lucie Horvátovej a JUDr. Juraja Valáška, v trestnej veci proti obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v Leviciach, okres Levice, trvale bytom C. B. D. E. XXX, F. B. G., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, pre trestný čin zločinu krádeže v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 212 odsek 1, odsek 3 písm. f) Tr. zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písm. e) Tr. zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „prokurátor“) v neprospech obžalovaného, proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 02. marca 2023 pod sp. zn. 3T/40/2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 27. júna 2023 v Trenčíne jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku s a odvolanie prokurátora z a m i e t a, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „súd prvého stupňa“) pod sp. zn. 3T/40/2022 zo dňa 02. marca 2023 bol obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „obžalovaný“) podľa § 285 písmeno c) Tr. poriadku oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Trenčíne pod sp. zn. 1Pv 768/18/3309 zo dňa 11.05.2022, pre trestný čin zločinu krádeže v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 212 odsek 1, odsek 3 písmeno f) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e) Tr. zákona, a pre trestný čin prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 odsek 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej dohode s ďalším páchatelom dňa 29.10.2018 v čase o 15.00 hod. prišli pred rodinný dom na D. H. E. XX v obci Košeca, kde neznámy páchatel odviezol pozornosť poškodenej I. J., nar. XXXX, a obžalovaný A. B. bez oprávnenia vošiel do jej rodinného domu a z miestnosti jedálne zobral náramkové hodinky, z miestnosti obývačky vzal hodinky zo žltého kovu, dve retiazky zo žltého kovu, päť kusov príveskov zo žltého kovu, a dva páry náušnic zo žltého kovu a s týmito vecami odišiel z domu, čím poškodenej spôsobil celkovo škodu vo výške -1.100,- €, pričom vzhľadom na vzhľad poškodenej, musel vedieť, že je staršia ako 60 rokov, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

V rámci adhézneho konania, t. j. konania o náhrade škody potom súd prvého stupňa obligatórne rozhodol podľa § 288 odsek 3 Tr. poriadku tak, že sa poškodenej I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., D. H. E. XXX/XX, odkazuje s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor v neprospech obžalovaného, ktoré písomne odôvodnil dňa 23.marca 2023, doručeného súdu prvého stupňa 24.marca 2023, v rámci ktorého uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou súdu v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku. Poukázal na to, že nevypočutie osoby, ktorú obžalovaný označoval za páchatela trestnej činnosti bolo

odôvodnené jednak opoznaním obžalovaného poškodenou a svedkom J. v prípravnom konaní, ako aj poznatkom, že takáto obrana obžalovaného sa javila ako účelová vzhľadom na okolnosť, že bola obžalovaným použitá aj v iných konaniach vedených voči jeho osobe. Prokurátor taktiež zdôraznil, že k realizácii rekognícii s poškodenou a svedkom došlo v časovom odstupe iba jedného mesiaca od skutku, pričom hlavné pojednávanie bolo uskutočnené až s odstupom štyroch rokov, pričom je potrebné zohľadniť aj vek (73 rokov) poškodenej v čase skutku, ktorá mohla ovplyvniť jej schopnosť vnímať detaily, ktoré sa neskôr na hlavnom pojednávaní ukázali ako rozhodujúce. Prokurátor taktiež poukázal na právny názor Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 23To/102/2022, kde napriek neopoznaniu obžalovaného poškodeným krajský súd zdôraznil význam rekognície vykonanej v prípravnom konaní, keď poškodený bezprostredne po skutku popísal obžalovaného a popis korešpondoval s výzorom obžalovaného a taktiež poukázal na vyšší vek a zdravotnú kondíciu poškodeného, ktoré pôsobili ako faktory neopoznania obžalovaného na hlavnom pojednávaní. Záverom navrhol podľa § 321 odsek 1 písm. a) Tr. poriadku zrušiť napadnutý rozsudok a podľa § 322 odsek 1 Tr. poriadku vrátiť vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

V písomnom podaní zo dňa 31. marca 2023 (vyjadrenie k odvolaniu prokurátora) obžalovaný prostredníctvom svojej obhajkyne uviedol, že sa plne stotožňuje so všetkými výrokmi rozsudku súdu prvého stupňa a tiež s odôvodnením tohto rozsudku. Je toho názoru, že vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie na základe ktorého došlo k spravodlivému a zákonnému rozhodnutiu. Uviedol, že už v prípravnom konaní bola možnosť zabezpečiť, aby sa poškodená a svedok J. J. vyjadrili, či páchatelom trestnej činnosti bol obžalovaný, alebo K. B., pričom v tomto období by časový odstup od skutku bol minimálny. K nemožnosti zabezpečenia výsluchu K. B. v prípravnom konaní konštatoval, že tento ochorel až v roku 2020 a realizovanie úkonov s jeho osobou v prípravnom konaní tak nemuselo byť pre vyšetrovateľku problémové. Poukázal taktiež na nedostatky v rekognícii realizovanej v prípravnom konaní, keď poškodenej a svedkovi boli ukázané fotografie obžalovaného z roku 2013, teda nie zobrazenie jeho podoby z obdobia, kedy malo dôjsť k spáchaniu skutku. Taktiež poukázal na popis páchatel'a svedkom J., ktorý tohto popisoval ako osobu vo veku okolo 25 rokov, pričom mal určite menej ako 40 rokov, avšak v rámci rekognície bola predložená fotografia obžalovaného, ktorý mal v čase skutku už skoro 42 rokov. Poukázal tak na to, že svedkovia neopoznávali páchatel'a, ale osobu, ktorá sa im na páchatel'a najviac podobala, ktorou bol práve on, a ktorý má skutočne podobné črty ako K. B.. Ďalej uviedol, že z výpovede svedka J. na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že u páchatel'a bol viditeľný zdravý chrup, čo sa však nezhoduje s výzorom obžalovaného. Celkovo poškodená aj svedok J. v rámci hlavného pojednávania s určitosťou za páchatel'a označili napriek časovému odstupe 4 rokov osobu K. B., pričom vedeli aj popísať jednotlivé odlišnosti vo výzore od obžalovaného, ktorý mal okolo 35 rokov, bol nahladko oholený, bez fúzov, mal vyššiu váhu, bezchybný chrup a nešušlal. Poukázal aj na odlišnosť situácie v rámci ktorej bol v konaní 23To/102/2022 vyslovený Krajským súdom v Trenčíne právny názor týkajúce sa použiteľnosti výsledkov rekognície pri neopoznaní osoby svedkom na hlavnom pojednávaní, keď na rozdiel od spomínanej veci v predmetnej veci poškodená a svedok J. jednoznačne ako páchatel'a na hlavnom pojednávaní označili inú osobu a aj popísali rozdiely vo výzore, na základe ktorých došlo k identifikácii osoby a odôvodnili prečo za páchatel'a označili obžalovaného. Obžalovaný taktiež poukázal aj na svedeckú výpoveď A. B. z hlavného pojednávania, v rámci ktorej za spolupáchatel'a označil K. B. a nie jeho. Záverom poukázal na prezumpciu nevinu a potrebu aplikácie zásady in dubio pro reo a navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné, podľa § 319 Tr. poriadku zamietnuť.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, ktoré bolo vykonané za splnenia všetkých procesných v rámci konečného návrhu uviedol, že sa i naďalej stotožňuje s odvolaním podriadeného prokurátora i s dôvodmi uvedenými v jeho písomnom odôvodnení a navrhuje rozhodnúť tam spôsobom uvedeným.

Obhajkyňa obžalovaného právom konečného návrhu poukázala na ich podrobný obsah písomného vyjadrenia k písomnému odôvodneniu odvolania prokurátora a navrhla odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Obžalovaný právom konečného návrhu uviedol, že chce reagovať na jeden moment, na ktorý poukazoval prokurátor v odvolaní, že pravdou je, že 20 rokov spätne nosil bradu, vrátane fúzov a oholil sa iba vtedy, keď išiel na pojednávanie a urobil to kvôli tomu, aby poškodení mali možnosť ho identifikovať, či to je on, keď predtým tvrdili, že páchatel' nemal žiadne fúzy, resp. bol oholený. Navrhol v zhode so svojou obhajkyňou, aby odvolací súd potvrdil oslobodzujúci rozsudok.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania prokurátora podľa § 316 odsek 1 Tr. poriadku a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 odsek 3 Tr. poriadku, na verejnom zasadnutí dňa 27. júna 2023, na podklade v zákonnej lehote podaného odvolania preskúmal podľa § 317 odsek 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť prokurátorom napadnutého výroku o vine (oslobodení obžalovaného spod predmetnej obžaloby), ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytýkané a mohli by pritom odôvodňovať podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Tr. poriadku. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Tr. poriadku. Na základe výsledkov svojej prieskumnej povinnosti v uvedených zákonných medziach odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora, ktoré bolo inak podané oprávnenou osobou, včas a na správnom mieste, nie je dôvodné.

Aj keď bol obžalovaný dôvodne podozrivý, že sa mal dopustiť žalovaného skutku, ktorý má byť právne kvalifikovaný ako žalovaný predmetný trestný čin, výsledky dokazovania vykonaného pred prvostupňovým okresným súdom na hlavnom pojednávaní netvorí relevantný podklad pre nepochybný záver o tom, že jedným z páchatel'ov tohto žalovaného skutku je práve obžalovaný. Výsledky dokazovania v tomto smere nie sú jednoznačné, a neexistuje tak vôbec ucelená reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, vzájomne sa podporujúcich, z ktorých by sa mohol vyvodiť bezpečný záver o vine obžalovaného, ale práve aj neopomenutím platnej zásady in dubio pro reo, t. j. v pochybnostiach v prospech obvineného či obžalovaného, vyplývajúcej z ustanovenia § 2 odsek 4 Tr. poriadku, tvorí naopak podklad pre správne a zákonné rozhodnutie v posudzovanej trestnej veci tak, ako rozhodol súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku (viď napr. judikát R 14/1964).

Porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností a na to nadväzujúcich povinností orgánov činných v trestnom konaní ustanovených v § 2 odsek 10 Tr. poriadku nie je procesnou chybou v zmysle § 241 odsek 1 písm. f) Tr. poriadku, resp. § 244 odsek 1 písm. h) Tr. poriadku a nie je sankcionované rozhodnutím o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi naposledy označených ustanovení. Sankciou v tomto prípade predstavuje neunesenie dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní, a to vo vzťahu ku všetkým skutkovým zisteniam, relevantným ako kvalifikačný moment z hľadiska uznania viny, čomu zodpovedá výrok podľa § 285 písm. a) alebo písm. c) Tr. poriadku, alebo skutková a kvalifikačná úprava žalovaného činu v prospech obžalovaného (viď judikát R 118/2014).

V preskúmvanej trestnej veci po podaní obžaloby a vykonaní dokazovania na súde prvého stupňa preukázateľne vznikli relevantné pochybnosti o tom, že obžalovaný je totožný s osobou jedného z páchatel'ov, ktorá skutok ako spolupáchatel' s inou osobou spáchala a to napriek skutočnosti, že súd prvého stupňa skutočne vykonal rozsiahle dokazovanie, pričom je zrejmé, že jedinými dôkazmi, vo vzťahu k obžalovanému usvedčujúcej povahy, sú rekognície vykonané ešte v prípravnom konaní dňa 29. novembra 2018, keď z obsahu zápisnic o vykonaní jednotlivých rekognícií vyplýva, že svedkyňa a poškodená I. J. na otázku vyšetrovateľky Policajného zboru, či medzi fotografiami 6-tich osôb, ktoré jej boli predložené, sa nachádza osoba jedného z páchatel'ov inkriminovaného trestného činu, dvakrát (aj po zmene poradia fotografií) ukázala na fotografiu obžalovaného. Obdobne svedok J. J. toho istého dňa na otázku vyšetrovateľky Policajného zboru, či medzi fotografiami 6-tich osôb, ktoré mu boli predložené sa nachádza osoba jedného z páchatel'ov, dvakrát (aj po zmene poradia fotografií) zhodne ukázal na fotografiu obžalovaného. Podľa § 126 Tr. poriadku (rekognícia) ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, sa vyzve opoznávať osoba, aby v čo najmenších detailoch opísal osobu, ktorá bola páchatel'om. Až potom sa mu má osoba alebo vec následne ukázať, a to medzi viacerými osobami podobného zovňajšku alebo vecami toho istého druhu (odsek 1). Uvedený správny a zákonný procesný postup sa uplatňuje v oboch typoch rekognícií in natura, t. j. osobným predstavením viacerých osôb, u ktorých nemá byť zjavný rozdiel oproti popisu, ktorý predtým dala opoznávať osoba alebo rekogníciu možno vykonať aj podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov (odsek 2). K rekognícií treba vždy pribrať nezúčastnenú osobu (odsek 3). Metodiku výkonu rekognície, ktorá je z hľadiska Trestného poriadku procesným úkonom, avšak súčasne je aj kriminalistickou technikou opoznávania osôb, bližšie opisuje samostatný vedný odbor „Kriminalistika“. Aj v prípade, že rekognícia je vykonaná v súlade s § 126 Tr. poriadku, od čoho sa odvíja jej zákonnosť ako dôkazu v trestnom konaní, vzhľadom na jej povahu, keď vo svojej podstate ide o neopakovateľný procesný úkon, je potrebné ju vykonať s

osobitnou dôslednosťou tak, aby jej výsledok nebol spochybnený spôsobom, že v neskoršom štádiu trestného konania stratí svoj dôkazný význam. S takouto dôslednosťou v posudzovanom prípade vec ale orgány činné v trestnom konaní pri predmetných rekogníciách dôsledne nepostupovali. Aj keď svedkyňa poškodená I. J. ako aj svedok J. J. opísali páchatel'a inkriminovaného činu v rámci svedeckých výpovedí v prípravnom konaní (aj keď veľmi povrchno či stroho, v relevantnej časti boli uvedené iba údaje o silnejšej postave, vystrihaní „dohola“, spomenutie výzoru „bledší róm“ svedkom J. J., a vek okolo 35 rokov), nebola pritom uvedená žiadna markantná tvárových čŕt a aj keď bola v rámci výpovedí uvedená odhadovaná výška, táto nie je z fotografií určiteľná, prvou nedôslednosťou konajúcej vyšetrovateľky PZ v prípravnom konaní pri vykonávaní rekognície bolo, že v rámci nej poškodenú a svedka ako opoznávané osoby nevyzvala, aby opísali osobu páchatel'a inkriminovaného činu (§ 126 odsek 1 Tr. poriadku). Následne po tom, ako poškodená a svedok ukázali na konkrétnu fotografiu, bolo namieste položiť svedkyňi otázku na základe čoho konkrétnu osobu na fotografii označila ako páchatel'a (či len na základe celkového vzhľadu alebo aj konkrétnych znakov ako je farba očí, farba a dĺžka vlasov a pod.). Ďalej bolo potrebné klásť jej prípadne ďalšie doplňujúce otázky smerujúce k náležitému zisteniu miery jej istoty v opoznaní páchatel'a (či si je ním istá, najviac sa na neho podobá a pod.). K rekognícii osoby na základe fotografie by malo byť pristúpené až v prípade, že opoznávanú osobu nie je možné reálne ukázať opoznávajúcej osobe (napr. ak podozrivého nemožno na tento úkon zaistiť, či už pre objektívne alebo právne prekážky). I keď Trestný poriadok takýto postup ako povinnosť neukladá, jeho dôvodnosť je daná už spomenutým dôkazným významom tohto procesného úkonu. V posudzovanom prípade pritom vyšetrovateľke nebránila závažná prekážka vykonať rekogníciu priamo s (v tom čase podozrivým) obžalovaným. Tým skôr mal takto vec orgán činný v trestnom konaní postupovať za situácie, keď v počiatočnom štádiu trestného konania okrem výpovede poškodenej a tohto svedka neexistoval iný významný usvedčujúci dôkaz, relevantne odôvodňujúci trestné stíhanie obžalovaného. V dôsledku toho podstata dokazovania na hlavnom pojednávaní spočívala v preverovaní toho, či poškodená a ďalší svedok skutočne opoznali pri rekognícii obžalovaného ako osobu páchatel'a súdeného činu alebo či o tejto otázke sú dôvodné pochybnosti. Sama poškodená, ako aj svedok J. J. však svojimi výpoveďami vyjadrili celkom závažné pochybnosti o tom, že páchatel'om bol obžalovaný resp. uvedené dokonca vylúčili. Dôvody pre ktoré páchatel' a obžalovaný následne aj odôvodnili konkrétnymi odlišnosťami vo vzhľade páchatel'a pri jeho porovnaní s osobou obžalovaného (keď uvádzali, že páchatel' bol podstatne mladší, poukázala na rozdiel v kvalite chrupu a slovnému prejavu a pod.). Navyše dokonca za páchatel'a po predložení fotografie osoby K. B. (teda osoby, ktorú za pravdepodobného páchatel'a označil obžalovaný) dokonca označili túto osobu. Toto by síce u poškodenej mohla súvisieť s postupným miznutím jej pamäťových stôp, ako dôsledku času uplynulého od spáchania inkriminovaného skutku (aj keď uvedené je značne spochybnené skutočnosťou, že poškodená a svedok J. J. vedia popísať črty páchatel'a na základe ktorých tohto odlišili od osoby obžalovaného), ako na to správne poukazuje odvolateľ, pričom ale tieto pochybnosti nemožno len z toho dôvodu prehliadnuť.

Vzniknutá dôkazná situácia, keď jediným relevantným dôkazom svedčiacim v neprospech obžalovaného, je jeho opoznanie pri nedôsledne vykonaných rekogníciách v prípravnom konaní poškodenou a svedkom J. J., je výsledkom toho, že uvedení svedkovia správnosť ich opoznania obžalovaného ako páchatel'a opakovane, v rámci ich výpovedí na hlavnom pojednávaní významne spochybnili, čo spôsobilo v konaní pohľad obžaloby, stav dôkaznej núdze. Tento stav odôvodňuje potom aplikáciu dôkaznej zásady in dubio pro reo po hodnotení dôkazov, ktorá sa odvíja od základnej zásady trestného konania, ktorým je prezumpcia nevinu. Z tejto vyplýva, že nedokázaná vina má ten istý význam ako dokázaná nevinu, čo sa v súdnom konaní spravujúcom sa akuzačnou zásadou, v dôsledku ktorej nositeľom dôkazného bremena (vo vzťahu k usvedčeniu páchatel'a z trestného činu) je prokurátor, musí nevyhnutne prejavíť oslobodzujúcim verdiktom.

Súd prvého stupňa tak za zistenej dôkaznej situácie dospel k správne aj k zákonnému záveru, keď obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písmeno c) Tr. poriadku, teda z dôvodu, že nebolo (nepochybne) dokázané, že žalovaný skutok spáchal obžalovaný, oslobodil.

Krajský súd pre úplnosť uvádza, že odvolaním prokurátor v podstate napádal spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov súdom prvého stupňa pred ním, na hlavnom pojednávaní. Vstupovať však do tohto jeho hodnotenia, s poukazom na ustanovenie § 2 odsek 12 Tr. zákona, možno len skutočne výnimočne, len ak by toto hodnotenie bolo v príkrom rozpore s ustanovením, ktoré dôsledne zaväzuje súd prvého stupňa pri uvedenom procesnom postupe, prípadne ak by jeho hodnotenie dôkazov bolo v zásadnom rozpore s princípmi elementárnej logiky, čomu ale v posudzovanom prípade tomu rozhodne

nie je (práve naopak), pretože okresný súd zrozumiteľne, presvedčivo a akceptovateľne zákonným spôsobom hodnotil a dospel k správne a zákonnému záveru o tom, že obžalovaného nie je možné, bez akýchkoľvek rozumových pochybností, navyše pri existencii už opakovanej uvádzanej platnej zásady trestného procesu „in dubio pro reo“, s páchatelom žalovaného skutku ako i trestnej činnosti, stotožniť. Záverom je potrebné pripomenúť, že z procesného postupu vykonaného súdom prvého stupňa je zrejmé, že nebolo preukázané, že by sa žalovaný skutok nestal a že by tento nevykazoval zákonné znaky oboch žalovaných trestných činov.

Pokiaľ ide o výrok adhézneho konania, t. j. konania o náhrade škody, tento nebol predmetom prieskumnej povinnosti odvolacieho súdu, keďže nebol odvolaním prokurátora napadnutý, pritom ale takýto výrok má úplnú podporu v obligatórnom postupe súdu podľa § 288 odsek 3 Tr. poriadku.

Vzhľadom na uvedené dôvody krajský súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol na základe náležite zisteného skutkového stavu veci a v súlade so zákonom, preto odvolanie prokurátora ako nedôvodné, podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e sťažnosť prípustná.